

Sörmlandsnovellen 2025

Första pris mellanstadiet:

Mördaren

av Lo Landström, Nyköping

Juryns motivering:

En berörande och originell berättelse som tar sig an svåra ämnen – utanförskap, empati och skuld – med imponerande litterär skicklighet. Genom tre olika perspektiv får vi följa såväl en hemlös mans inre värld som två tonårstjevers reaktioner på en avgörande händelse.

Berättarrösterna är skickligt skildrade, dialogen trovärdig och slutet drabbande. Lo Landström har skrivit en novell som dröjer sig kvar länge.

Mördaren

ÅKE

Ibland har jag ingen aning om var jag är när jag vaknar. Huvudet är tomt på allt som hände igår. Är det verklighet, eller är det dröm. Kanske båda?

Mornarna slutar ändå alltid med att jag fattar var jag har hamnat. Men det var länge sedan jag kom ihåg vem jag är. Kanske den där efterlysta mördaren som polisen pratade om på radion? Kanske en sjukskriven lärare? En förtidspensionär? Kanske spelar det ingen roll längre, allt är ändå förstört nu. Det finns inget att förlora. Allt detta går igenom mitt huvud den här svala morgonen, på en sträv bänk i en park. Några har börjat gå till jobbet. Sakta hör jag hur staden vaknar och allting sätts i gång. Meningslöst. Helt meningslöst. Ändå sätter jag mig upp, råkar välta ner den där nötta väskan. Jag plockar ihop mina tillhörigheter och reser mig upp. Känner yrseln. Fan.

Jag försöker tränga mig förbi alla skolbarn och arbetare. Två 12-åringar stöter till mig, och jag ramlar framåt mot den kalla trottoaren. Skrapar ansiktet mot den sträva, byggnaden med gul puts.

Vad håller ni på med för FAN! Jag blir som galen och människorna i närheten backar.

12-åringarna böjer sig ner och försöker plocka upp mina saker. En gammal knapptelefon, ett pass och ett paket cigaretter ligger i en hög tillsammans med en hel del andra prylar. En filt med kissfläckar och en kudde. - Jag ska MÖRDA er! Släpp mina grejer!

De två tjejerna backar men jag fortsätter skrika. Den svala morgonen känns plötsligt ännu svalare när tjejerna ser att jag ligger medvetslös.

FANNY

Vad fan har vi gjort? Rösten känns torr.

Jag vet inte, nästan viskar Charlie. Jag trodde du visste, suckar hon.

Jag kollar ner på hans väska som ligger där på marken, bland intorkade tuggummin och fimpar. Charlie tar upp sin mobil. Hennes svarta hår faller ner i ansiktet när hon letar fram sin mobil i väskan.

Nästa buss hem går om tio minuter, säger hon. Vi åker hem till lägenheten och kollar på film, fortsätter Charlie.

Hon börjar gå. Jag böjer mig ner och plockar upp mannens grejer, sedan springer jag ikapp Charlie och vi börjar tillsammans gå mot bussen.

Jag och Charlie har en egen lägenhet. Den ligger ganska nära skolan, men man måste ändå åka buss i typ tio minuter. Lägenhetshuset är grått, precis som alla andra hus i närheten. Det är inte så många på bussen idag, rusningstrafiken är slut. Ändå är det skönt att kliva av, och börja gå mot husen. Charlie skriver in koden, jag har händerna fulla. Trädörren knakar när man öppnar den. Doften av cigarettrok kommer emot mig så fort jag kommer in.

Har du nyckeln? frågar Charlie.

Jag rotar runt i min väska, känner datorns kalla, lena yta och bokens omslag. Mammas jeansjacka ligger och skräpar i ryggsäcken och är hela tiden i vägen. Till slut hittar jag nyckeln och räcker den till Charlie. Hon låser den vita dörren med grått brevinkast och vi går in.

Lägenhetens vita väggar är kala och persiennerna är neddragna. Det är en liten etta, med kombinerat vardagsrum och sovrum. Rummen är sparsamt inredda, det finns någon enstaka möbel i varje rum. Charlie fick igenom att vi ska ha en knallrosa soffa och ljusslingor i taket. Mamma vill ha den som en gästlägenhet, men vi har aldrig några gäster, så det är lugnt. Charlie sätter sig framför teven och sätter på någon gammal film. Jag ignorerar hennes försök att få mig att glömma gubben, och börjar rota runt i väskan. Försöker hitta det där passet som vi såg på gatan.

CHARLIE

Kan du bara skita i den där jävla gubben, säger jag till Fanny. Snälla släpp det bara!

Fanny struntar i mig som vanligt, hon kommer inte släppa den där gubben förrän hon vet att han inte är död.

Strunta i honom! bönfaller jag henne.

Jag struntar i att försöka och går och sätter mig bredvid henne. Fanny kollar i gubbens pass.

Det är slitet och har nog gått ur för flera år sedan.

Han heter Åke, säger Fanny medan hon kollar ner i passet.

Kan du bara ge dig! skriker jag. Du är ingen jävla detektiv!

Jag klättrar upp i våningssängen gjord av metall. Sätter på hörlurarna och stänger av verkligheten. Kanske somnar jag, med mitt gamla täcke med kaniner uppe vid hakan.

ÅKE

Jag svävar mellan dröm och verklighet nu, lite som när jag ligger en tidig morgon på en av de där parkbänkarna. Läkarna proppar i mig mediciner som gör att det inte gör ont. Jag mår alltid illa och har ont i huvudet. Maskiner piper omkring mig. Jag hör inte hemma här, inte i det vita rummet jag ligger i. Tusen tankar går igenom mitt huvud. Hur länge har jag varit här? En timme, en vecka? Varför är jag här? När får jag åka hem?

Jag rör inte maten jag får. Sjuksköterskorna kollar alltid snett på mig när de går förbi. De har börjat ge mig dropp nu. Jag känner mig lite bättre efter. Men jag bryr mig inte egentligen. Inte alls faktiskt. Det finns ingen som vet vem jag är längre. Min ryggsäck ligger säkert fortfarande på gatan. Eller så är den på väg att brännas. Jag tror knappast att någon ens har ägnat den en blick.

FANNY

Jag sitter i flera timmar och rotar i Åkes väska. Jag har läst igenom hela passet flera gånger och googlat på allt. Charlie ligger och surar i sängen. Jag är så himla elak som låter henne ligga där uppe, men jag struntar i det. Minuterna tickar och jag funderar på hur jag ska göra. Jag går och handlar, säger jag men ångrar mig direkt.

Jag reser mig upp och går ut genom dörren. Känner lukten av vårt trapphus direkt. Går ut genom nästa dörr, men den här gången luktar det vår.

Det är inte så långt till affären, bara några hundra meter. Jag går in och ser mig själv på den där videoskärmen som man alltid gjorde grimaser mot när man var liten. Jag plockar åt mig en flaska cola, en påse godis och lite chips. Sen betalar jag snabbt och springer ut. Jag hatar att handla. Att prata med kassörskan. Kön bakom en som bara växer när man letar efter kortet. Jag bara ryser när jag tänker på det.

Jag småspringer till vår lägenhet och lägger ifrån mig kassen där. Sen tar jag Åkes grejer och går ut igen. Börjar gå mot sjukhuset.

CHARLIE

Det tar inte lång tid innan jag börjar fundera på var Fanny tog vägen. Jag hörde ju precis dörren öppnas, hon kan ju inte gått ut igen? Jag sätter mig upp i våningssängen och hoppar ner på golvet. En kasse med cola och godis ligger i hallen. Hennes detektivarbete är borta. Jag kastar på mig jackan och knyter skorna. Jävla Fanny!

Jag går mot sjukhuset, det är den rimligaste gissning på var hon skulle gå. Tillslut ser jag den gråa betongbyggnaden som tornar upp sig, och då skyndar jag på stegen lite. De automatiska dörrarna öppnas när jag kommer närmre. Jag söker med blicken efter hennes jeansjacka.

Plötsligt ser jag henne.

FANNY

Jag ser att Charlie kommer bakom mig, men jag bryr mig inte. Allt jag kan bry mig om är receptionistens hesa röst.

Jag tror det har blivit ett missförstånd, säger jag till receptionisten som uppenbarligen är dum i huvudet.

Jag förstår att du är ledsen, men Åke Holmberg är tyvärr död.

Jag tappar Åkes ryggsäck och backar. Känner att tårarna börjar rinna. Långsamt, långsamt. Han är död. Och jag är en mördare.

Jag vaknar i den knallrosa soffan i vår lägenhet. Det var så verkligt, nästan så att jag tror att det var på riktigt. Men det var det ju såklart inte. Eller? Det dunkar i tinningen. Det måste varit en dröm. Jag blir osäker. Är det dröm eller verklighet?